

skriftligt at besvare de spørgsmål, som kommissionen stiller.

I lovforslagets § 11 er det fastsat, at enhver efter anmodning fra undersøgelseskommissionen er forpligtet til at afgive forklaring for kommissionen som vidne.

I lovforslagets § 12 er der fastsat undtagelser hertil. Bestemmelsen har følgende ordlyd:

"§ 12. Pligten til at afgive forklaring som vidne gælder ikke for en minister i det omfang, der må antages at foreligge mulighed for strafansvar for den pågældende i anledning af de forhold, undersøgelsen omfatter. Vidnepligten gælder heller ikke for en embedsmand i det omfang, der må antages at foreligge mulighed for strafansvar eller disciplinæransvar for den pågældende i anledning af de nævnte forhold.

Stk. 2. Den i stk. i nævnte persons nærmeste har heller ikke pligt til at afgive vidneforklaring. Undersøgelseskommissionen kan dog pålægge den pågældende at afgive forklaring som vidne, når forklaringen må anses for at være af afgørende betydning for undersøgelsen, og undersøgelsens beskaffenhed og dens betydning for samfundet findes at berettigge til det.

Stk. 3. Vidnepligten gælder i øvrigt med de undtagelser, der er fastsat i retsplejelovens kapitel 18. Retsplejelovens § 169 og § 170, stk. 3, finder dog ikke anvendelse."

I bemærkningerne til lovforslagets § 12, stk. 1, er der bl.a. anført følgende (side 16):

"Den foreslåede bestemmelse skal forstås således, at der ikke er pligt til at afgive forklaring for en tjenestemandsansat embedsmand, hvis den pågældende risikerer et strafansvar eller formelt disciplinæransvar efter tjenestemandslovens § 24, dvs. en formel irrettesættelse eller advarsel, en bøde, overførelse til andet arbejde, andet arbejdssted eller stilling, degradation og afskedigelse. For en embedsmand, der ikke er tjenestemandsansat, er der ligeledes ikke pligt til at afgive forklaring, hvis den pågældende risikerer strafansvar eller disciplinære reaktioner, der modsvarer de nævnte vedrørende tjenestemandsansat personale. En risiko for, at et forhold uden for det disciplinære område kan give anledning til en tjenstlig tilkendegivelse fra ledelsen, forudsættes ikke at medføre, at pligten til at afgive vidneforklaring bortfalder."

I det omfang ministeren eller embedsmanden anmodes om at afgive forklaring vedrørende for-

hold, som den pågældende ikke kan risikere et retligt ansvar af den nævnte karakter for, er den pågældende ikke omfattet af vidneundtagelsesreglen i stk. 1. Det gælder f.eks., hvis det ligger klart, at de forhold, som den pågældende skal afgive forklaring om, ikke har nogen betydning for spørgsmålet om strafansvar eller - for embedsmænds vedkommende - disciplinæransvar. Hvis f.eks. disciplinær- eller straffesagen er afsluttet, og hvis der ikke kan rejses spørgsmål om genoptagelse af sagen i anledning af de forhold, undersøgelsen omfatter, vil den pågældende ikke være omfattet af vidneundtagelsesreglen i stk. 1."

4.3.2. *Vurdering.*

Det forhold, at lovforslagets anvendelsesområde udvides, gør det ikke nødvendigt at foretage ændringer i lovforslagets regler om udlevering af materiale eller afgivelse af redegørelser til kommissionen.

Der kan imidlertid være grund til at beskrive retstilstanden på visse punkter, som efter omstændighederne vil kunne få praktisk betydning:

1) Hvis en privat juridisk person, herunder et statsligt aktieselskab, som sådan risikerer strafansvar, hvis en anmodning fra kommissionen om udlevering af materiale imødekommes, forudsættes det, at den juridiske person som sådan ikke vil være forpligtet til at udlevere materialet til kommissionen. Dette betyder, at medarbejdere m.v. i den juridiske person, der alene har rådighed over materialet i kraft af deres virke hos den juridiske person, ikke kan pålægges at udlevere materialet til kommissionen.

De pågældende medarbejdere m.v. vil derimod som udgangspunkt være forpligtet til at udarbejde redegørelser for og til at afgive vidneforklaring om indholdet af materialet, jf. lovforslagets § 9, stk. 2, og § 11. Dette gælder dog ikke, hvis de er fritaget for at afgive vidneforklaring, jf. herom lovforslagets § 12.

2) Materiale, der er udarbejdet af en embedsmand eller et kommunalbestyrelsesmedlem/amtsrådsmedlem i en kommune/amtskommune i embeds medfør, kan ikke nægtes udleveret med den begrundelse, at den pågældende embedsmand eller det pågældende kommunalbestyrelsesmedlem/amtsrådsmedlem ikke vil være forpligtet til at afgive vidneforklaring om indholdet af materialet. Retstilstanden på dette punkt forudsættes således at være den samme som den, der vedrører materiale, der - i embeds